

در زمستان هم رخ خواهد داد! این تبعات اما در همه بخش ها دیده می شود. مثلا وقتی درست زمان آبیاری درختان، برق کشاورزان قطع می شود، طبیعتا درخت وی یا خشک می شود و یا محصول خوبی نمی دهد. یا وقتی برق سردخانه قطع می شود، تکلیف کالاهای انبار شده در این سردخانه و خسارت ناشی از آن چه خواهد شد؟! وی تاکید می کند: در نهایت این مسائل می تواند امنیت اقتصادی و اجتماعی و حتی روانی کارگران و متخصصان و کل جامعه را تحت تاثیر قرار دهد که واقعا جبران ناپذیر است.

وی با ذکر اینکه علی رغم آنکه ۵ سال متوالی است که دچار ناترازی انرژی هستیم اما هنوز نتوانسته ایم برای آن چاره اندیشی کنیم می گوید: به نظر به جای قطع برق باید برای ظرفیت های موجود برنامه ریزی شود و برق و گاز به شیوه ای عادلانه بین تولیدکنندگان توزیع شود. یعنی واحدی که حجم کار بیشتری دارد برق بیشتری هم نصیبش شود. ضمن آنکه باید فکری هم برای نوسازی و توسعه زیر ساخت های برق و گاز کشور کرد.

فقط اصلاح الگوی مصرف کافی نیست!

علیرضا کبانی، نایب رئیس کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق بازرگانی تهران نیز مانند هاشمی معتقد است که ناترازی های امروز، ناشی از کم توجهی های چندین ساله گذشته است. وی در گفت و گو با «شهرزند» می گوید: این کمبودهای یک شبه ایجاد نشده است بلکه حاصل عدم سرمایه گذاری مناسب طی سالهای گذشته در بخش انرژی کشور است. به زبان ساده چندین سال است که ما داریم به برق و گاز و آب خودمان فشار می آوریم بدون آنکه در این حوزه ها سرمایه گذاری کرده باشیم. واقعیت این است که حدود ۱۰ سال است که نرخ سرمایه گذاری در بخش انرژی ما نسبت به استهلاک و مصرف کشور، تقریبا صفر است و روز به روز هم وضعیت بدتر می شود که تبعاتش را می توانیم در کمبودهای شدید برق و گاز و آب ببینیم.

وی با اشاره به تدابیر کنونی دولت و توصیه به صرفه جویی مصرف برق توسط شهروندان می گوید: درست است که توصیه مردم به صرفه جویی در مصرف انرژی و یا راه اندازی کمپین کاهش دو درجه ای دما که رئیس جمهور آن را پیشنهاد داده می تواند مثر باشد، اما میزان تاثیر آن به حدی نیست که بخواهد تراز منفی ما را مثبت کند بلکه مثلا اگر الان تراز منفی ما ۱۰۰ واحد باشد ممکن است با صرفه جویی درست مردم، این مقدار ۲۰ واحد کمتر شده و به تراز منفی ۸۰ برسد!

کبانی تصریح می کند: در واقع تواقی که ما دچار تحریم ها هستیم و سرمایه گذاری خارجی در صنعت ما زیر یک میلیارد دلار در سال است و بخش خصوصی هم دیگر توان سرمایه گذاری ندارد، طبیعی است که باید همچنان منتظر ناترازی هم باشیم.

وی می گوید: شما به رقم سوبسیدهای کشور ما نگاه کنید، در حال حاضر چیزی حدود یک سوم تولید ناخالص داخلی (GDP) کشور صرف دادن سوبسید به بخش های مختلف می شود. مثلا فقط در سال گذشته چیزی حدود ۱۲۷ میلیارد دلار سوبسید داده شده است. این رقم واقعا نجومی و تکان دهنده است. از طرفی گاز و گازوئیل هم وضع مناسبی ندارند و کارخانه های ما نیز به خاطر همین قطعی ها، نه تنها امکان تولید ندارند که حتی از عهده پرداخت حقوق و بیمه کارکنانشان نیز عاجز هستند. وقتی چنین رویه ای وجود دارد نتیجه اش چیزی جز اخراج کارگران و کاهش (GDP) کشور نخواهد بود. وقتی هم که کار به اینجا بکشد، نرخ تشکیل سرمایه پایین می آید و باعث تعطیلی واحدهای تولیدی و اخراج کارگران می شود. ادامه این رویه نتیجه تدریجی تورم و البته رکود اقتصادی در کشور و کاهش نقدینگی برای تولید است. نتیجه هم این می شود که در دو-سه روزی که برق داریم، دیگر تولید توجیهی ندارد و این چرخه ای است که همواره ادامه دارد.

نایب رئیس انجمن صنایع شوینده و بهداشتی کشور با ذکر اینکه چنین چرخه معیوبی باعث خواهد شد تا شاخص (GDP) در کشور به شدت کاهش پیدا کند می گوید: همانطور که می دانید علاوه بر صنعت، بخش خدمات نیز قسمت عمده ای از (GDP) را به خود اختصاص می دهد. اما وقتی که کارگر و کارمند حقوق اضافه کاری نداشته باشد، دیگر نمی تواند رستوران و سینما برود یا هر چند وقت یکبار لباس بخرد... که همین امر نیز باعث تشدید روند نزولی (GDP) در کشور خواهد شد.

این تولیدکننده محصولات بهداشتی و آرایشی در نهایت می گوید: متاسفانه آثار نوبد بخشی در مورد بهبود وضعیت را نیز شاهد نیستیم. مثلا هنوز خبری در مورد کاهش تحریم ها نمی بینیم و یا شاهد ایجاد شرایطی نیستیم که سرمایه گذاران خارجی را تشویق به سرمایه گذاری در صنعت و تولید ما کند. کبانی البته معتقد است که راهکارهایی هم برای درمان کوتاه مدت این چالش وجود دارد. وی در این زمینه می گوید: همانطور که می دانید میلیاردهای دلار پول کشور ما در بانک های چین بلوکه شده است. از طرفی چین بزرگترین تولیدکننده پتل های خورشیدی است. دولت می تواند به جای طلب خود از چین، از چینی ها پتل خورشیدی بخرد و به من تولیدکننده وام دهد تا بتوانم این پتل ها را بخرم. بعد به من بگویند که از محل برقی که تولید می شود و فعالیت واحد و کارخانه تان، قسط وام پتل ها را بدهید و بقیه برق تولیدی تان را هم به ما بفروشید تا در شبکه برق کشور استفاده شود. همین طوری می توان به جای آنکه از برای ورود خودروهای دست دوم اختصاص دهیم زمینه را به گونه ای فراهم کنیم تا ایرانی هایی که در خارج زمین و ملک خریده اند یا به هر طریق پولشان را در خارج تبدیل به ارز کرده اند، تشویق شوند که این ماشین ها را وارد کنند.

بدین ترتیب نه تنها نیاز به اختصاص ارز نیست که ماشین های با کیفیت خارجی وارد بازار می شوند و رقابت بین خودروسازان بیشتر می شود و مجبور خواهند شد که خودروهای با کیفیت تری را تولید کنند که در نهایت باعث کاهش آلایندهی هوا خواهد شد. می خواهیم بگویم که از این دست پیشنهادها زیاد است به شرط آنکه دولت واقعا با عزمی جزم وارد میدان شود و با برنامه ریزی دقیق باعث اجرای آنها شود تا در آینده به تدریج با سرمایه گذاری داخلی و خارجی و همین طور اصلاح ساختار برنامه ریزی و سیاست گذاری کشور در بخش انرژی شاهد کاهش ناترازی های کنونی باشیم.

در حال افزایش است و این روند ادامه خواهد داشت، زیرا ما هیچگاه این امکان را نداریم که ۵ هزار مگاوات افزایش تولید داشته باشیم، چرا که این بدان معناست که باید ماهانه یک نیروگاه ۵۰۰ مگاواتی ساخته شود.

وی تاکید کرد: ما به سمتی می رویم که روز به روز کسری برق بیشتری می شود و در این شرایط ما اولویت را به بخش خانگی داده و صنعت را متوقف کرده ایم در نتیجه تولید ناخالص داخلی کاهش یافته و اقتصاد کوچکتر می شود و مردم هر روز فقیرتر می شوند. اورعی با ابراز نگرانی از کاهش رشد جی دی پی در کشور گفت: دلیل این که شوری در ۱۴ سال گذشته و سوریه در دو هفته قبل دچار فروپاشی شدند کوچک شدن اقتصادشان بوده و آنچه در ایران نیز مشهود است برق دارد کمک می کند روز به روز اقتصاد کشور کوچکتر شود. ما نباید جای پای شوری و سوریه بگذاریم. ما باید جلوی فروپاشی اقتصاد را بگیریم.

«شهرزند» از آثار و تبعات تعطیلی های اجباری ناشی از ناترازی های انرژی در کشور گزارش می دهد

تولیدکنندگان را دریابید!

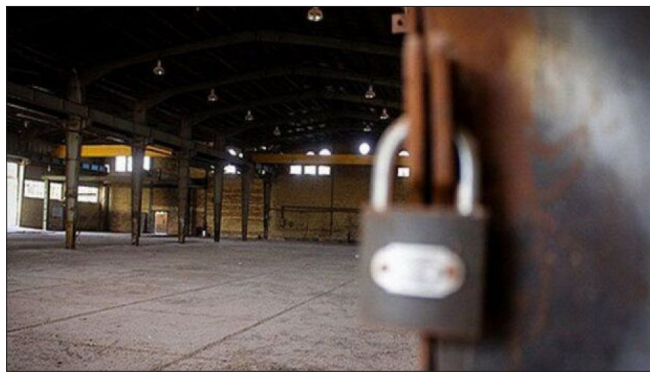
شهرزند افزایش شدید آلودگی هوا در شهرهای صنعتی و همزمانی آن با ناترازی بخش انرژی این روزها دست به دست هم داده تا شاهد تعطیلی های گسترده ادارات و بخش های دولتی باشیم؛ اقدامی اجباری که به طور حتم آثار زیانبار خود را بر اقتصاد کشور خواهد داشت. تعطیلی ناشی از آلودگی هوا به دلیل توسعه فعالیت های صنعتی در حومه کلانشهرها و تردد وسایل نقلیه، موضوع جدیدی نیست و در دهه اخیر اغلب کشورهای در حال توسعه را تحت تاثیر قرار داده است. ایران نیز از در این سالها تبعات آلودگی هوا در فصول سرد سال ایمن نبوده است و در این سال ها همواره شاهد تعطیلی یک یا چند روزه مدارس و یا ادارات به دلیل انباشت آلاینده ها در شهرهای صنعتی کشور بوده ایم. چند سال پیش سازمان همکاری و اقتصاد بین المللی (OECD) مطالعه ای را روی آثار اقتصادی ناشی از آلودگی هوا بر اقتصاد جهانی انجام داده بود که نشان می داد هر سال میلیاردها دلار از اقتصاد جهان به خاطر آلودگی هوا از بین می رود و حجم آن تا سال ۲۰۶۰ میلادی به ۳۰۷ میلیارد دلار خواهد رسید. اگر همین آمار به تعطیلی های ناخواسته دیگر تعمیم داده شود، روشن می شود که تداوم این تعطیلات جز زیان برای اقتصاد ایران دستاوردی ندارد و ضرورت دارد که عوامل پیدایش آن در اسرع وقت رفع شود زیرا در برنامه هفتم پیشرفت که ملاک عمل دولت چهاردهم است، رشد اقتصادی ۸ درصدی اقتصاد ایران به عنوان هدف تعریف شده است که ۵۰۲ درصد از آن باید از محل رشد سرمایه و ۲۰۸ درصد از محل بهره وری حاصل شود. اینکه چرا تعطیلی ها بر اقتصاد ایران تبعات زیان بار مضاعف دارد را باید در ساختار اقتصاد ایران جست و جو کرد که سهم بخش خصوصی از آن اندک است و اتاق بازرگانی ایران سهم بخش خصوصی از یک اقتصاد کشور را حدود ۱۲ درصد می داند؛ موضوعی که می توان در گفت و گو با کارشناسان و تولیدکنندگان ابعاد مختلف آن را بررسی کرد.

وی ادامه می دهد: من تولید کننده مجبورم برای ادامه حیات ژنراتور بخرم و استفاده کنم. ژنراتوری که با گازوئیل کار می کند. اما مجبورم برای هرلیتر گازوئیل بین ۱۲ تا ۱۷ هزار تومان پردازم که باعث می شود با در نظر گرفتن استهلاک خود ژنراتور رقم بالایی به مجموعه هزینه های تولیدی من اضافه شود.

وی با نقد سیاست های جدید دولت در مورد قطعی برق شهرک های صنعتی می گوید: دولت اعلام کرده که اجازه می دهیم ۵۰ درصد ایام و ساعت های هفته را برق داشته باشید یعنی من فقط از ۵۰ درصد ظرفیت خودم می توانم برای تولید استفاده کنم. در حالی که کارگر من، حقوق کامل خود را می خواهد، بیمه می خواهد... حالا من کجا می توانم این زیان های سنگین را جبران کنم؟ یا بالا بردن قیمت محصول تولیدی خودم!

هاشمی تصریح می کند: وقتی چنین رویه ای پیش می آید و هزینه بالایی رود، من کارفرما مجبورم یا کارگرانم را تعدیل کنم و یا حداقل هرمان حقوق معمول را بپردازم ولی دیگر توان پرداخت اضافه کار به وی را ندارم. نتیجه چنین تصمیمی نیز این می شود که سید خانواده کارگر کوچک و کوچک ترمی شود. در حقیقت با افزایش هزینه تولید، هم توان تولید پایین می آید و هم عرضه کالا کمتر خواهد شد. موضوعی که در نهایت می تواند منجر به روند افزایشی تورم می شود.

این تولیدکننده در بخش دیگری از سخنان خود به تبعات تعطیلی های تابستانی اشاره کرده و می گوید: مرور تاریخ قطعی های برق در سالهای اخیر هم موید همین نکته است. مثلا بسیاری از گرانی های کالاهای داخلی نتیجه قطعی های ۵۸ ساعت در هفته تابستان امسال است که کسی به آن توجه نمی کند. همین اتفاق مسلما

با هر بار تعطیلی ادارات و مراکز دولتی، ۸۸ درصد از اقتصاد کشور دچار مشکل می شود حتی اگر بانکها باز باشند و شاخص بورس نیز روند صعودی داشته باشد.

این موضوع زمانی هم بر سر تعطیلی پنجشنبه ها بر سر زبان ها افتاد؛ در آن زمان رئیس اتاق تهران گفته بود، وقتی دولت از تعطیلی پنجشنبه صحبت می کند این امر در وضعیت کسب و کارها هم تاثیر می گذارد و برای بخش خصوصی ایجاد هزینه می کند.

اما داستان تعطیلی های ناخواسته فقط به آلودگی هوا محدود نمی شود؛ ناترازی در بخش انرژی بویژه تولید برق و گاز که اولی در تامین روشنایی و دومی در تامین گرمایش خانوارها سهم قابل توجهی دارد، در روزهای پایانی پاییز، متولیان استان های مختلف را بر آن داشته تا با تعطیلی مدارس و ادارات، به باری تامین مصرف برق و گاز در بخش خانگی بشتابند تا بتوان این شرایط را با مشکلات کمتری پشت سر گذاشت.

تعطیلی ناخواسته به هر دلیل که رخ دهد، بر اقتصاد کشور تاثیرگذار است و نخستین اثر مستقیم آن کاهش بهره وری اقتصادی است و سپس از آن کاهش تولید در نقطه کانونی قرار می گیرد.

جدای از تبعات اقتصادی ناشی از تعطیلات اجباری، مرگ شهروندان به دلیل آلودگی هوا نیز به صورت مضاعف هزینه های بهداشتی و درمانی کشور را بالا می برد که در این راستا به تازگی علیرضا رئیس معاون بهداشت وزارت بهداشت، از خسارت ۱۲ میلیارد دلاری آلودگی هوا به کشور و مرگ سالانه هفت هزار نفر در تهران به دلیل آلودگی هوا خبر داده است.

افزایش قیمت تولید

سجاد هاشمی، رئیس هیات مدیره شهرک صنعتی عباس آباد نیز معتقد است که به زیان ساده تاثیر تعطیلی های تابستانی و زمستانی برق و گاز و آب باعث افزایش قیمت کالاهای، رکود و تعطیلی کارخانه ها و در نهایت بروز اختلال در چرخه اقتصادی کشور می شود. وی در گفت و گو با «شهرزند» در این زمینه می گوید: ما در کشور بیش از ۹۰۰ شهرک صنعتی داریم که تقریبا یک میلیون نفر به صورت مستقیم در آنها مشغول به کار هستند. وقتی برق این شهرک ها قطع می شود، تولید کارخانه ها و واحدهای داخل این شهرک هائیز مختلف می شود. چون وقتی برق نباشد عملا خط تولید می خوابد.

از کاهش تولید تا کاهش صادرات

در همین راستا تاکنون انتقاداتها و نقدهای فراوانی در مورد تعطیلی های ناشی از ناترازی انرژی مطرح شده است. سیدهاشم اورعی، استاد دانشگاه صنعتی شریف، درباره شرایط کنونی تولید و توزیع برق در کشور اظهار داشت: هرچند اکنون با توجه به شدت برودت هوا به لحاظ تامین گاز و سوخت مایع نیروگاهها مشکل داریم، اما مقصر اصلی وزارت نیرو است، زیرا برای شرایط امروز پیش بینی و برنامه ریزی لازم را نداشته است.

وی با بیان اینکه شرایط برق کشور بحرانی است، افزود: رئیس جمهور روز چهارشنبه هفته گذشته در آخرین جلسه هیات دولت عنوان کرد که دولت در تلاش برای جلوگیری از قطع برق و گاز واحدهای صنعتی است و بر این موضوع تاکید دارد که تمامی دستگاهها و مسئولین باید تلاش کنند ناترازی انرژی به جایی نرسد که مجبور به قطع برق صنایع شویم.